

Σιωπηλοί μάρτυρες: Οι ιστορίες της πόλης μας

Καβάλα 2025-2026

Με αφορμή τον 8^ο Διεθνή Μαθητικό Διαγωνισμό Οπτικοακουστικής και Ψηφιακής Δημιουργίας «Η ιστορία σου, είναι ιστορία της πόλης σου» (2025-2026)¹ και λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό και τους ειδικούς μαθησιακούς στόχους των μαθημάτων της «Γλωσσικής Διδασκαλίας» και της «Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» που τίθενται για τους μαθητές και τις μαθήτριες της α΄ γυμνασίου με βάση τα ΑΠΣ και τις σχετικές οδηγίες, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε το συγκεκριμένο PBL (Project Based Learning) με την μορφή ενός blog στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και με τίτλο «Σιωπηλοί μάρτυρες: Οι ιστορίες της πόλης μας. Καβάλα 2025-2026». Για το συγκεκριμένο αποτέλεσμα, τα παιδιά εργάστηκαν από τον Δεκέμβριο του 2025 ως τον Απρίλιο του 2026, εφαρμόζοντας με ποικίλους τρόπους γνώσεις τις οποίες απεκόμισαν από τα εν λόγω μαθήματα και σε μία διαθεματική προσέγγισή τους – κυρίως– με το μάθημα της Ιστορίας ως βιωματικής έρευνας και ως καταγραφής. Για κάθε στάδιο έως το τελικό αποτέλεσμα, ακολουθήθηκε χρονοδιάγραμμα εργασιών. Επιπλέον, εξασφαλίστηκαν οι απαραίτητες υπεύθυνες δηλώσεις από τους γονείς-κηδεμόνες.

Αναφορικά με το ίδιο το έργο, εν συνόψει: τα ερωτήματα τα οποία αρχικώς τέθηκαν στα παιδιά με την μορφή ενός power point και προκειμένου να αναπτυχθεί μία σχετική συζήτηση, ήταν τα εξής: Τι θα μπορούσαμε να ορίσουμε ως «Ιστορία της πόλης μας»; Είναι μόνον τα αρχαία μνημεία και οι ημερομηνίες στα βιβλία; Τι συμβαίνει με την Ιστορία που δεν έχει επισήμως καταγραφεί; Ποια είναι η τύχη των ιστοριών εκείνων που παραμένουν προφορικές; Τι γίνεται με τις αναμνήσεις; Και πώς όλα αυτά πυροδοτούνται και αναβιώνουν σήμερα; Τα παιδιά, προκειμένου να αναδείξουν πτυχές της Ιστορίας της Καβάλας με έναν ιδιαίτερο τρόπο αλλά και για να εξασκήσουν τις γνώσεις τις οποίες απεκόμισαν από το μάθημα της «Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας», δέχθηκαν με ενθουσιασμό ως αποστολή τους να γίνουν

¹ Ο διαγωνισμός αυτός συνδιοργανώνεται από το Τμήμα Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης και Ψηφιακών Μέσων της Διεύθυνσης Υποστήριξης Προγραμμάτων και Εκπαίδευσης για την Αειφορία (ΔΥΠΕΑ) του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (ΥΠΑΙΘΑ), το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Οπτικοακουστικών Μέσων & Επικοινωνίας (ΕΚΚΟΜΕΔ), τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.), την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ), το Τμήμα Αρχαιονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου και το Τμήμα Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

δημοσιογράφοι και κυνηγοί, προκειμένου να εντοπίσουν ένα παλαιό αντικείμενο στο σπίτι τους ως φορέα μίας ιδιαίτερης ιστορίας, να μάθουν την ιστορία αυτή, να την καταγράψουν με συνέντευξη από τους γονείς, τους παππούδες και τις γιαγιάδες και εντέλει να συνθέσουν τις περιγραφικές και αφηγηματικές πληροφορίες σε ένα κείμενο-παρουσίαση, συντελώνοντας έτσι το καθένα στην δημιουργία μίας αλυσίδας καταγραφής της προφορικής ιστορικότητάς μας. Για την δημιουργία αυτού του μωσαϊκού, εκπαιδευτικές μέθοδοι και τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν, ήταν κυρίως οι ακόλουθες: έρευνα, ανακάλυψη, συνέντευξη, αποδελτίωση, καταγραφή, παρουσίαση του υλικού με την χρήση της τεχνολογίας. Όλες από κοινού είχαν ως απώτερους στόχους την ουσιαστική επαφή των παιδιών με τις οικογένειές τους και, κυρίως, το δυναμοκρατικό βίωμα των ιστοριών και εν γένει της Ιστορίας της πόλης της Καβάλας. Με βάση τα ανωτέρω, οι ειδικοί στόχοι του PBL κινήθηκαν και στα τρία επίπεδα: των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων, ώστε να αναδειχθούν συνήθειες, ήθη και έθιμα της Καβάλας καθώς και ο τρόπος με τον οποίο ζούσαν παλαιότερα οι κάτοικοί της.

Ως προς το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε, δόθηκαν οδηγίες και διευκρινίσεις αλλά, επιπλέον, ενθαρρύνθηκε και η πρωτοβουλία των ίδιων των παιδιών. Το περιεχόμενό του κάλυπτε πτυχές όπως: η περιγραφή του αντικειμένου, η προέλευσή του, το ιστορικό του ιδιοκτήτη του, η συναισθηματική αξία, η συχνότητα χρήσης του, η χρονολόγησή του, η τοπική σύνδεσή του, το ιστορικό πλαίσιο, η επαγγελματική χρήση του, η αλλαγή στην πόλη από μία εποχή σε μία άλλη, μία ιστορία που συνδέεται με αυτό, η μελλοντική αξία του. Σημειωτέον ότι οι ερωτήσεις λειτούργησαν κυρίως ως αφετηρία για τον κάθε αφηγητή-συνεντευξιαζόμενο. Ως βασικό υλικό του τελικού κειμένου που διαμορφώθηκε με βάση το προαναφερόμενο ερωτηματολόγιο, ζητήθηκε μία ευκρινής φωτογραφία του αντικειμένου.

Ως προς την ψηφιακή παρουσίαση του υλικού, επιλέχθηκαν οι δυνατότητες που προσφέρει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και, συγκεκριμένα, η δημιουργία blog. Το blog διαμορφώθηκε αισθητικά ώστε να ταιριάζει με τον στόχο του PBL και προστέθηκαν οι φωτογραφίες και τα κείμενα των παιδιών.

Σύνδεσμος του blog: <https://blogs.sch.gr/siopiloi-martires/>